

1077/2022 Vaikutusten ennakkoarviointi Kuopion kaupungin päätöksenteossa

[Valmistelija: Arttu Mäkipää]

Merkkien selitykset

- ++ Merkittävä ja pitkäaikainen myönteinen vaikutus
- + Lyhytaikainen myönteinen vaikutus
- o Neutraali vaikutus tai ei vaikutuksia asiaan
- Lyhytaikainen kielteinen vaikutus
- Merkittävä ja pitkäaikainen kielteinen vaikutus

Päätöksen vaikutus

Strategiavaikutukset			
Kuopion strategia: Kuopio 2030 strategia			
		Merkki	Vaikutuksen kuvaus lyhyesti
1	Hyvinvoiva ja yhteisöllinen • Elinympäristö ja osallisuus • Hyvinvointia edistävät elintavat ja sosiaaliset verkostot • Elinikäinen oppiminen, työ ja toimeentulo • Vapaa-ajan mielekäs tekeminen ja kokeminen	o	Osa ihmisistä kokee tuulivoimaloiden heikentävän maaseudun elinympäristön viihtyisyyttä. Hankkeella on myönteisiä työllisyysvaikutuksia.
2	Elinvoimainen ja kasvava • Kilpailukykyinen ja kannustava yrittäjyyssympäristö • Rohkea ja kestävä kaupunkikehitys • Vetovoimainen innovaatio-, tutkimus- ja osaamiskeskittymä ja laadukas koulutus • Kasvava matkailu ja vetovoimaiset tapahtumat • Kuopion tunnettuus ja edunvalvonta	+	Hankkeella on myönteisiä työllisyysvaikutuksia. Kaava tukee energiantuotantoon liittyvän yritystoiminnan harjoittamista.
3	Ilmasto- ja resurssiviisas • Kiertotalous ja resurssiviisaus • Viisas liikkuminen ja kestävä yhdyskuntarakenne • Luonnon monimuotoisuuden edistäminen ja luontokadon torjunta • Huoltovarmuus ja kriisinsietokyky	+	Luonnon monimuotoisuus otetaan huomioon kaavasuunnittelussa. Kaava lisää uusiutuvan energian osuutta Kuopiossa tuotetusta energiasta.
4	Uudistuva ja yhdessä tekevä • Sujuva ja uudistuva toiminta • Uudistuva johtaminen • Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö • Kestävä talous	o	Ei suoria vaikutuksia.
	Poikkileikkaavat tavoitteet: • Digitaalisuus, kumppanuus, kansainvälisyys	+	Suunnittelussa tehdään yhteistyötä Tervon kunnan ja ympäristövaikutusten arviointia ohjaavan Pohjois-Savon ELY-keskuksen kanssa.

Johtopäätös ja perustelut:

Yleiskaava on pääosin kaupungin strategian tavoitteiden mukainen.

Vaikutukset ihmisiin (Ennakoarvio päätösten sosiaalisista ja terveysvaikutuksista eri ihmisryhmiin, esimerkiksi sukupuolen, seksuaalisen suuntautumisen, iän, asuinpaikan, kielen, kulttuuritaustan, tulojen, koulutuksen, ammatti- ja työmarkkina-aseman tai erityisryhmän tms. mukaan.)

Mihin väestöryhmiin päätöksellä on vaikutuksia:

Merkitse rastilla ikäryhmät: Kaikki ☒ Aikuiset ☐ Ikääntyneet ☐

Lapsiin ja nuoriin kohdistuvat vaikutukset kuvataan kohdassa "Lapsivaikutusten arviointi"

Kohdistuuko päätös jonkin tiettyyn väestöryhmään: ei

		Merkki	Vaikutuksen kuvaus lyhyesti
1	Palvelujen saatavuuteen ja yhdenvertaisuuteen, sekä laatuun (esimerkiksi koulutus, kulttuuri ja liikunta jne.)	o	Ei suoria vaikutuksia.
2	Sosiaaliseen elinympäristöön (esimerkiksi ihmissuhteisiin, syrjintään, yhteisöllisyyteen, yhteisölliseen, kulttuuriseen tai hengelliseen osallistumiseen)	o	Ei suoria vaikutuksia.
3	Elintapoihin (esimerkiksi ruokavalioon, päihteiden käyttöön, liikuntaan, virkistäytymiseen, riskikäyttäytymiseen)	-	Osa ihmisistä kokee ympäristön heikentyvän tuuli- ja aurinkovoimaloiden rakentamisen myötä, millä voi olla kielteisiä vaikutuksia alueen virkistyskäyttöön. Tuulivoimaloiden alueella rajoitetaan liikkumista rakentamisen aikana. Aurinkovoimaloiden alueella rajoitetaan liikkumista rakentamisen ja tuotannon aikana.
4	Terveysteen (fyysinen, psyykinen, sosiaalinen)	o	Yleiskaavan vuorovaikutuksen ja asukaskyselyn perusteella hankkeen terveysvaikutukset aiheuttavat huolta ja osa vastaajista kokee hankkeella olevan kielteisiä terveysvaikutuksia. Yleiskaavassa on huomioitu voimaloiden vaikutukset ihmisiin. Esimerkiksi voimalat on sijoitettu niin, että melun asumisterveysrajat eivät ylitä alueella säilyvällä asumisella.
5	Osallistumiseen (osallistuminen päätöksiin ja vaikuttaminen, tiedonsaanti jne.)	+	Asettamalla kaavaluonnos julkisesti nähtäville mahdollistetaan mielipiteiden ja lausuntojen antaminen.
6	Väestöryhmien toimeentulo (työllisyys, talous, varallisuus jne.)	+	Yleiskaavalla on myönteisiä työllisyysvaikutuksia. Maanomistajat saavat maanvuokratuloja tuuli- ja aurinkovoimaloista.

7	Yhdenvertaisuuteen ja tasa-arvoon, kuten sukupuolten välinen tasa-arvo sekä terveys- ja hyvinvointierojen kaventaminen	o	Ei suoria vaikutuksia.
---	--	---	------------------------

Johtopäätös ja perustelut

Kokonaisuudessaan hankkeella arvioidaan olevan myönteisiä ja kielteisiä vaikutuksia ihmisiin. Osa ihmisistä kokee tuuli- ja aurinkovoiman suunnittelun kielteisenä. Yleiskaavan vaikutuksia arvioidaan laajemmin yleiskaavaselostuksessa. Hankkeen vaikutuksia arvioidaan laajemmin YVA:ssa.

Lapsivaikutusten arviointi (LAVA) (Ennakoarvio päätösten vaikutuksista lapsen oikeuksien toteutumiseen.)

		Merkki	Vaikutuksen kuvaus lyhyesti
1	Lapsen oikeus elämään, henkiinjäämiseen ja kehittymiseen (6 artikla) (esimerkiksi fyysiseen, psyykkiseen ja sosiaaliseen terveyteen ja turvallisuuteen, perheeseen, asumiseen, liikkumiseen, vapaa-aikaan ja harrastuksiin, kaverisuhteisiin, oikeuteen saada laadukasta opetusta tai varhaiskasvatusta tai pedagogista/ erityistä tukea)	o	Ei suoria vaikutuksia.
2	Syrjimättömyys ja yhdenvertaisuus (2 artikla) (esimerkiksi miten vaikuttaa läheisiin ja jatkuviin ihmissuhteisiin, erilaisiin lapsiryhmiin, eri alueilla asuviin, erityisen haavoittuvassa asemassa oleviin lapsiin, lasten syrjäytymiseen)	o	Ei suoria vaikutuksia.
3	Lapsen oikeus tulla kuulluksi ja hänen näkemystensä kunnioittaminen (12 artikla) (Miten lasten/ nuorten kanssa on käsitelty asiaa ja miten heitä on kuultu? Mitä näkemyksiä heillä on ollut)	o	Lapsilla on tasavertainen mahdollisuus osallistua yleiskaavaan liittyviin tilaisuuksiin ja ilmaista mielipiteensä.
4	Miten lapsiin ja nuoriin kohdistuvia myönteisiä vaikutuksia voidaan vahvistaa? Miten lapsiin ja nuoriin kohdistuvia kielteisiä vaikutuksia voidaan poistaa tai ainakin lieventää?	o	Yleiskaavalla ei ole arvioituja pelkästään lapsiin ja nuoriin kohdistuvia vaikutuksia. Yllä olevaan ”vaikutukset ihmisiin”-taulukkoon kirjatut arvioidut vaikutukset voivat kohdistua myös lapsiin ja nuoriin.

Johtopäätökset ja perustelut (lapsen edun huomioiminen, 3.1 artikla)

Kokonaisuudessaan hankkeella arvioidaan olevan myönteisiä ja kielteisiä vaikutuksia ihmisiin.

Vaikutukset maaseutuun (Ennakoarvio päätöksen vaikutuksista erityisesti maaseudun toimintaympäristöön.)			
		Merkki	Vaikutuksen kuvaus lyhyesti
1	Maaseudun palvelut (asumisen ja palveluiden saatavuus, laatu ja hinta, saavutettavuus, yhteydet ja infrastruktuuri)	o	Yleiskaavalla ei ole arvioituja suoria vaikutuksia maaseudun palveluihin. Suunnittelualueen saavutettavuus paranee tieverkon kehittämisen myötä.
2	Maaseudun elinvoima (elinkeinot, yrittäjyys ja työ, osaaminen, vahvuudet ja vetovoimatekijät)	o	Alueen rakentamisella ja ylläpidolla voi olla myönteisiä vaikutuksia maaseudun työllisyydelle. Ihmiset suhtautuvat eri tavoin tuulivoimaan. Hankkeella voi olla vaikutuksia alueen koettuun vetovoimaan.
3	Maaseudun demokratia (yhteisöllisyys, sosiaalinen pääoma ja kansalaisten osallistuminen)	+	Osallisilla on mahdollisuus jättää mielipiteensä yleiskaavaluonnoksesta sen ollessa nähtävillä.
4	Miten maaseudulle kohdistuvia myönteisiä vaikutuksia voidaan vahvistaa? Miten maaseudulle kohdistuvia kielteisiä vaikutuksia voidaan poistaa tai ainakin lieventää?	o	Hankkeen arvioidut vaikutukset ja osallisten mielipiteet huomioidaan kaavasunnittelussa.
Johtopäätös ja perustelut Hankkeella on myönteisiä ja kielteisiä vaikutuksia maaseudulle. Vaikutuksia voidaan hallita selvitysten, vaikutusten arvioinnin ja suunnittelun avulla. Esimerkiksi suunnittelu tehdään niin, että tuulivoimaloista ei aiheudu raja-arvot ylittäviä meluvaikutuksia alueella säilyvälle asutukselle. Koettuja kielteisiä vaikutuksia voidaan vähentää huomioimalla mielipiteet suunnittelussa. Yleiskaavan vaikutuksia arvioidaan laajemmin yleiskaavaselostuksessa. Hankkeen vaikutuksia arvioidaan laajemmin YVA:ssa.			

Vaikutukset ympäristöön ja ilmastoon (Ennakoarvio vaikutuksista, jotka aiheutuvat luonnonvarojen ja energian käytöstä ja niihin liittyvistä päästöjen ja jätteiden määrästä, kulutuskäyttämisen muutoksesta tai toimintojen sijoittumisesta ja niihin liittyvistä liikkumis- ja liikenneratkaisuista.)			
		Merkki	Vaikutuksen kuvaus lyhyesti
1	Fyysiseen elinympäristöön ja viihtyvyyteen (työ- ja asumisolot, liikenne- ja liikkumismahdollisuudet, esimerkiksi melu, ilman epäpuhtaus, onnettomuusriski jne.)	-	Tuulivoimaloilla arvioidaan olevan kohtalaisen kielteisiä vaikutuksia ihmisten elinoloihin ja viihtyvyyteen. Aurinkovoimaloilla ei arvioida olevan vaikutusta ihmisten elinoloihin ja viihtyvyyteen.
2	Maaperään, vesistön ja luonnon monimuotoisuuteen	-	Tuulivoiman maa- ja kallioperään kohdistuvat vaikutukset ovat paikallisia, mutta pysyviä. Aurinkovoima-alueella ei ole merkittävää vaikutusta maa- ja kallioperään. Kaavan mukaisella hankkeella arvioidaan olevan pohjavesiin lähteisiin kohdistuvien riskien osalta kohtalaisen kielteiset

			vaikutukset. Aurinkopaneelialueen läheisyydessä ei sijaitse luokiteltuja pohjavesialueita eikä alueelta valu vesiä pohjavesialueille. Tuulivoimaloiden toimintavaiheesta ei arvioida aiheutuvan vaikutuksia pintavesiin tavanomaisessa tilanteessa. Tiestöllä ja muulla infrastruktuurilla ei arvioida olevan käytönaikaisia vaikutuksia pintavesiin. Aurinkopaneelialueen pintavesistökuormituksen arvioidaan olevan lyhytaikaista ja aiempiin turvetuotantoalueen aiheuttamiin vesistövaikutuksiin verrattuna vähäisempää. Luontovaikutuksia on käsitelty kattavasti kaavaselostuksessa. Luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaat kohteet on huomioitu yleiskaavassa.
3	Kasvihuonekaasujen päästöjen vähentämiseen ja ilmastomuutokseen sopeutumiseen ja varautumiseen	+	Myönteisiä ilmastovaikutuksia aiheutuu, kun tuulivoimalla tuotetulla sähköllä voidaan korvata päästöintensivisemmillä tuotantomenetelmillä tuotettua sähköä. Kokonaisuudessaan hankkeen myönteiset ilmastovaikutukset arvioidaan kielteisiä suuremmiksi. Aurinkopaneelien käyttö ei aiheuta suoria ilmastovaikutuksia. Kielteisiä ilmastovaikutuksia aiheutuu raaka-aineiden ja komponenttien valmistuksesta ja kuljetuksesta, asennuksesta, käytöstä, purkamisesta sekä loppukäytöstä. Lisäksi kielteisiä ilmastovaikutuksia aiheutuu, kun rakentamisen myötä alueelta menetetään puuston ja maaperän hiilivarastoa sekä -nielua.
4	Luonnonvarojen käyttöön, jätteiden määrään ja haitallisuuteen sekä kierrätysasteeseen	-	Hankkeen aiheuttamat luonnonvarojen hyödyntämiseen liittyvät vaikutukset muodostuvat lähinnä tuotantoalueen metsäalueiden pinta-alojen ja luonteen muutoksista. Lisäksi tuulivoimahankkeen infrastruktuurin rakentaminen edellyttää raaka-aineiden, kuten maa-ainesten, hankintaa. Hankkeella arvioidaan olevan vähäisiä kielteisiä vaikutuksia luonnonvarojen käyttöön.

5	Maisemaan, kaupunkikuvaan, kulttuuri-perintöön	-	Vaikutukset maisemaan on arvioitu kokonaisuutena kohtalaisiksi. Maiseman muutoksen vaikutus on osin kokemuksellinen. Tuulivoimalat muuttavat Riuttalan talonpoikasmuseolta hankealueen suuntaan näkyvää maisemaa. Aurinkovoiman maisemavaikutukset ovat vähäiset. Tuulivoima-alueella olevat arkeologisen kulttuuriperinnön kohteet huomioidaan siten, että hankkeella ei ole vaikutuksia niihin. Aurinkopaneeleilla ei ole vaikutusta arkeologiseen kulttuuriperintöön.
6	Rakennettuun ympäristöön ja yhdyskuntarakenteeseen	-	Kaavaratkaisun mukaisen hankkeen vaikutukset maankäyttöön ja yhdyskuntarakenteeseen ovat vähäisen kielteiset, sillä hankkeesta on vain vähäisesti haittaa alueen metsätalouskäytölle eikä se aiheuta merkittävää haittaa asutukselle tai yhdyskuntarakenteelle. Aurinkopaneelien sijoittaminen estää mahdollisen muun maankäytön tuotantoalueella.

Johtopäätös ja perustelut

Osayleiskaavassa on tutkittu tuuli- ja aurinkovoimahankkeen toteutumista. Yleiskaavan vaikutuksia arvioidaan laajemmin yleiskaavaselostuksessa. Hankkeella on erilaisia kielteisiä vaikutuksia ympäristöön. Osa niistä liittyy rakentamiseen ja osa tuotannon aikaiseen toimintaan. Vaikutukset ovat osin lyhyt- ja osin pitkäaikaisia. Ilmastovaikutuksiltaan hankkeen arvioidaan olevan positiivinen. Hankkeen vaikutuksia arvioidaan laajemmin YVA:ssa.

Ennakkoarvio vaikutuksista kunnan talouteen ja henkilöstöön

		Merkki	Vaikutuksen kuvaus lyhyesti
1	Kunnan henkilöstöön (asema, määrä, osallistuminen jne.)	o	Ei suoria vaikutuksia.
2	Kunnan talouteen (menoihin, tuloihin, investointeihin, velkaantumiseen jne.)	+	Hankkeella on myönteisiä verovaikutuksia.
3	Tuloksellisuuteen, tuottavuuteen ja toimintatapoihin	o	Yleiskaavan hakija vastaa kaavan laatimisesta aiheutuvista kustannuksista.

Johtopäätös ja perustelut

Hankkeella on myönteinen vaikutus kunnan talouteen. Yleiskaavan vaikutuksia arvioidaan laajemmin yleiskaavaselostuksessa. Hankkeen vaikutuksia arvioidaan laajemmin YVA:ssa.

Vaikutukset yrityksiin (Vaikutukset, jotka aiheutuvat esimerkiksi julkisista hankinnoista, asunto- ja kaavoituspolitiikasta, liikenneratkaisusta tai kunnan talouspolitiikasta.)			
		Merkki	Vaikutuksen kuvaus lyhyesti
1	Edistää yritystoiminnan edellytyksiä paikkakunnalla / parantaa yritysten toimintaympäristöä	+	Kaava edistää energiantuotantoon liittyvän yritystoiminnan edellytyksiä.
2	Yritystoiminnan monipuolistumiseen, markkinarakenteeseen ja liiketoimintaan	+	Hanke lisää ja monipuolistaa liiketoimintaa ja lisää energiantuotantoa.
3	Työpaikkojen muodostumiseen	+	Alueen rakentamisella ja ylläpidolla on myönteisiä työllisyysvaikutuksia.
4	Yritysten kehittämiseen	o	Ei suoria vaikutuksia.
5	Yritysten työvoiman saantiin	o	Ei suoria vaikutuksia.
6	Yritysten tavara- ja työpaikkaliikenteeseen	o	Ei suoria vaikutuksia.
7	Yritysten asiakasvirtaan	o	Ei suoria vaikutuksia.
8	Yritysten osallistumiseen julkisiin hankintoihin	o	Ei suoria vaikutuksia.
Johtopäätökset ja perustelut Yleiskaavalla on myönteisiä yritysvaikutuksia. Yleiskaavan vaikutuksia arvioidaan laajemmin yleiskaavaselostuksessa. Hankkeen vaikutuksia arvioidaan laajemmin YVA:ssa.			

Osayleiskaavan vaikutuksia arvioidaan tarkemmin kaavaselostuksessa.